

постійний контроль ризику рефінансування. Тому з метою розподілу ризику рефінансування протягом наступних років за можливості надаватиметься перевага випуску боргових інструментів з довшим строком обігу та амортизаційним графіком погашення. В такий спосіб планується збільшити середній строк до погашення державного боргу України. При цьому, доступ до міжнародного ринку капіталу в середньостроковій перспективі передбачає необхідність продовження співпраці України з МВФ [2,4].

Україна отримує значну підтримку з боку міжнародних організацій та має на меті подальше розширення співпраці з міжнародними фінансовими організаціями й встановлення двосторонніх партнерств, подібних до партнерств з Японією, Канадою, Німеччиною та США.

Поглиблення співпраці з МВФ, МБРР та Європейським союзом в програмі імплементації структурних реформ у сферах, які є найбільш вразливими для української економіки, важливе як для залучення фінансування на пільгових умовах, в т. ч. від МБРР та ЄС, так і для зміцнення довіри іноземних інвесторів і зниження надалі вартості залучення комерційних кредитів (позик) [2,5].

Незважаючи на те, що Україна зараз знаходиться в кризовому стані ми не можемо говорити про те, що все втрачено. Кризовий період відкриває великі можливості для росту та розвитку. Тут головне визначитись з цілями та побудувати стратегію їх досягнення, враховуючи сьогочасну ситуацію з планом дій, якщо усе піде не за планом.

#### **Література:**

1. Шило Ж. С. Аналіз та оцінка показників боргової безпеки держави в контексті управління фінансово-економічною безпекою / Ж. С. Шило. // Вісник НУВГП. – 2020. – №1. – С. 219–229.
2. Міністерство фінансів України: Стратегія та програма управління державним боргом [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://mof.gov.ua/uk/osnovna-informacija>.
3. Кубах Т. Г., Рябушка Л. Б. Боргова безпека України: теоретична та практична складова. Ефективна економіка. 2022. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10303> (дата звернення: 03.11.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2022.5.95
4. Лямзіна О.В., Гарбінська-Руденко А.В. Поняття та значення державного боргу України в умовах воєнного стану. № 4 (2022): Аналітично-порівняльне правознавство. Розділ 7. Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право – URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/267661> (дата звернення: 01.11.2022). DOI: 10.24144/2788-6018.2022.04.47
5. Petyk, Liubov O., Lopushanskyi, Rostyslav V., and Luka, Pavlo V. (2021) "Assessing the Level of Ukraine's Debt Security and the Priority Directions of Its Strengthening." *Business Inform* 11:357–362. DOI: 10.32983/2222-4459-2021-11-357-362

**Глушков М.В.**

“Фінанси, банківська справа та страхування”, 1 курс, аспірант  
ДВНЗ “Науково-дослідний інститут інформатизації та моделювання економіки”  
Науковий керівник – д.е.н., професор кафедри фінансів імені Віктора Федосова Буряченко А.Є.  
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

## **НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КРАУДФАНДИНГУ ДЛЯ РОЗИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

Я стверджую, що участь держави у краудфандингу забезпечує певну акредитацію або сертифікацію, яка засвідчує, що проект спрямований на досягнення суспільних, а не приватних цілей, тим самим пом’якшуючи інформаційну асиметрію та

покращуючи взаємну довіру між творцями (тобто організаціями приватного сектору) та фінансуючими сторонами (тобто інвесторами). На підтримку цього аргументу я показую, що краудфандингові проекти за участю держави досягли більшого успіху та залучили більший обсяг фінансування, ніж аналогічні проекти без участі держави.

Для оцінки запропонованих вище гіпотез були зібрані дані з корейської краудфандингової платформи за період з березня по грудень 2018 року. В якості одиниць аналізу ми використовували окремі краудфандингові проекти, перелічені на краудфандинговій платформі. Дослідження мало на меті перевірити, чи є краудфандингові проекти з вищим рівнем прозорості та/або державної підтримки більш успішними, за інших рівних умов. Зокрема, наша модель виглядає наступним чином:

$$Y_i = \alpha + \rho T_i + \tau P_i + X_i \gamma + \lambda_i + v_i \quad (1)$$

де  $Y_i$  - залежна змінна (тобто ефективність краудфандингу) для краудфандингового проекту  $i$ . Ми використовували два різні показники ефективності: (1) коефіцієнт успішності проекту, що вимірюється сумою зібраних внесків, поділеною на мету фінансування проекту, та загальна сума внесків, зібраних через краудфандинг.

Надзвичайно важливо розуміти те, що проводити аналогію державної участі та регулювання краудфандингової діяльності в Україні, в порівнянні з іншими країнами (Корея, США) не є цілком коректним, з причини відсутності норм судової системи, непрозорості фінансування та регулювання, корупційності системи розподілення державного фінансування. Тому перехід краудфандингу на блокчейн дасть прозорість у зборі інвестицій, витратах, і це, буде видно всім он-лайн, а також голосування на блокчейні (після скріну проектів) за пріоритетне фінансування, оскільки грошей на всі проекти не вистачить.

Технологія блокчейну або розподіленого реєстру, звісно ж, не змогла залишити поза увагою таку величезну нішу, як краудфандинг. Цікаво спостерігати, як упевнено і масово починають з'являтися всілякі платформи, які вже називають блокчейн-платформами краудфандингу 2.0. Тенденції розвитку блокчейн-технологій ведуть до того, що скоро жоден долар або євро не будуть переходити з рук у руки без їхньої участі. Ці технології в зрілому вигляді почнуть змінювати розташування сил на ринку між компаніями.

Використання урядами краудфандингу може розглядатися як інновація в державному секторі з нормативними та економічними перевагами. По-перше, краудфандинг може бути сумісним з демократичними цінностями, оскільки він "демократизує" фінансування. Сума коштів, зібраних за допомогою краудфандингу, може слугувати надійним показником колективного попиту (тобто потреб) громадян на проекти; краудфандинг дозволяє громадянам "голосувати своїми доларами" в Інтернеті, щоб втілити ідеї в реальність. По-друге, краудфандинг може бути особливо корисним для урядів для надання політично спірних державних послуг.

Нещодавній розвиток інформаційних технологій та онлайн-інфраструктури, включаючи краудфандингові платформи, трансформували ландшафт спільного управління та інновацій. Наприклад, краудфандинг надає безпрецедентний потенціал для будь-якої особи чи організації з інноваційними ідеями для подолання своїх

ресурсних обмежень за рахунок невеликих внесків громадськості. Однак слід зазначити, що інформаційна асиметрія може бути особливо проблематичною у краудфандингу через велику кількість інвесторів (Strausz, 2017). Через асиметричність інформації спонсори можуть не розкрити свої справжні вподобання, тоді як творці можуть привласнити зібрані кошти. Саме тут вступає в дію роль урядів.

Роль державних органів у краудфандингових проектах може бути різною, але основна функція уряду полягає у визначенні сфер їх залучення та здійсненні "скринінгу" (тобто відбору проектів, які є реалістичними та можуть сприяти виконанню суспільних завдань). Зокрема, уряд спочатку оголошує деякі широкі сфери підтримки та залучення (наприклад, сприяння добробуту в сільських регіонах).

Тим не менш, я не стверджую, що краудфандинг у державному секторі є панацеєю. Однією з потенційних проблем цієї інновації є те, що краудфандингова платформа може використовувати механізм відбору, який надає перевагу певному типу проектів над іншими. Тобто, в процес краудфандингу можуть бути закладені упередження, притаманні самому процесу краудфандингу. Наприклад, попередні дослідження постійно демонструють, що поляризовані, відмінні та екстремальні ідеї, як правило, привертають більше уваги на багатьох інтернет-платформах (Hong 2013; Hong & Kim, 2016; Kim & Hong, 2015; Sunstein, 2018)

Потенційно більш критичною проблемою може бути те, що краудфандинг у державному секторі пов'язаний з високим рівнем невизначеності щодо майбутніх внесків від натовпу. Таким чином, він не може бути використаний для фінансування державних послуг, які потребують стабільної фінансової підтримки протягом тривалого періоду. Одним з можливих рішень може бути взяття урядом на себе зобов'язань щодо фінансування залишкових сум (тобто сум, які не були успішно зібрані з натовпу).

#### Література:

1. Афонсо, В. (2016). Справедливість розподілу місцевих податків з продажу в міських, приміських, сільських та багатих на туризм округах Північної Кароліни. *Огляд державних фінансів*, 44(6), 691-721.
2. Агранофф, Р., Макгуайр, М. (2001). Великі питання в дослідженні управління державними мережами. *Журнал досліджень та теорії державного управління* 11, 295-326. Agrawal, A., Catalini, C., Goldfarb, A. (2014). Проста економіка краудфандингу.
3. Інноваційна політика і економіка 14(1), 63-97. Арундел, А., Казалі, Л., Холландерс, Х. (2015). Як європейські державні установи впроваджують інновації: Використання висхідних, залежних від політики та сканування знань інноваційних методів. *Research Policy* 44(7), 1271-1282.
4. Остін, Д. Е., Сейтаніді, М. М. (2012). Спільне створення цінності: огляд партнерства між неприбутковими організаціями та бізнесом: Частина I. Спектр створення цінності та етапи співпраці. *Квартальник неприбуткового та волонтерського сектору*, 41, 5.
5. Belleflamme, P., Lambert, T., Schwienbacher, A. (2014). Краудфандинг: Звернення до правильного натовпу. *Journal of business venturing* 29(5), 585-609.

**Григоренко А.**

«Фінанси, банківська справа та страхування», PhD студентка  
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана  
Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри фінансів ім. В. Федосова Степура М.М.